

Til Minister for Sundhed og Forebyggelse, Nick Hækkerup, samt medlemmerne af Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Følgrebrev til "Forslag til indhold i bekendtgørelse om håndtering og salg af nikotinholdige produkter til fordampning"

Nærværende dokument, er **DADAFO**, Dansk e-Damper Foreningens kommentering, og anbefaling til, hvordan den danske regering og Folketinget bør implementere nikotinholdige produkter til fordampning via bekendtgørelse.

DADAFO vil gerne understrege, at vi som forbrugerforening går ind for en regulering af nikotinholdige produkter til fordampning – men at denne regulering skal være proportionel. Overregulering vil uvægerligt medføre, at færre rygere finder det attraktivt at skifte tobakken ud med et langt mindre skadeligt alternativ.

Og dermed kan en overregulering have den stik modsatte effekt, af det som direktivet/reguleringen har som formål – og resultatet af en overregulering kan være at flere fortsætter med at ryge – og dermed ikke stopper eller skifter tobakken ud med et beviseligt langt mindre skadeligt alternativ.

Vores ønske er at sikre, at danske forbrugere snarligst får adgang til lovligt køb af nikotinholdige produkter til fordampning som nydelsesmiddel/konsumvare, under sikre, effektive og kvalitetsmæssige forhold – via en proportionel dansk lovgivning, hvis gyldighed ikke senere kan drages i tvivl. Det skal være muligt for den almindelige forbruger at købe nikotinholdige produkter i fysiske butikker i hver eneste by i Danmark, så der bliver ens og lige adgang til produkterne for alle forbrugere.

I dag foregår den største handel af nikotinholdige væsker til fordampning via internetsider placeret i de EU-medlemslande hvorfra import af nikotinholdige produkter til eget forbrug er lovligt og tilladt. Det er dog ikke alle rygere/potentielle forbrugere, der er lige "hjemmevante" på internettet.

Det er vores anbefaling, at ordlyden fra EU direktiv 2014/40/EU artikel 20, ikke anvendes i sin nuværende udformning, da der allerede er opstået problemstillinger/udfordringer, som gør det fordelagtigt lovgivningsmæssigt at afvente en fuld implementering indtil foråret 2016, hvor EU direktiv 2014/40/EU under alle omstændigheder skal være implementeret i national lovgivning.

DADAFO anbefaler derfor at EU direktiv 2014/40/EU artikel 20, i stedet anvendes som forlæg for en tidlig lovgivning – hvor de punkter der er ukontroversielle kan danne baggrund for en tidlig implementering. De væsentlige elementer fra EU direktiv 2014/40/EU artikel 20 implementeres nu og her – og resten afventer til disse er endeligt klarlagt primo 2016.

Grunde til at fuld implementering bør afvente:

1. Holland har som det første EU-medlemsland, lavet en tidlig implementering, som har vist sig at være teknisk og juridisk problematisk og svær at håndhæve/håndtere. Der er rejst for meget tvivl om tolkningen af direktivet, og implementeringen i Holland fremstår i dag som en fejlslagen implementering – både set fra politikernes og forbrugernes synspunkt.
2. Der er lagt sag an mod EU-kommissionen via EU-domstolen, hvor selve gyldigheden af hele artikel 20 drages i tvivl. Selve processen omkring vedtagelsen samt indholdet af artikel 20 modstrider på mange punkter allerede gældende EU-lovgivning. F.eks. er der tale om brud på ytringsfriheden og den frie bevægelighed af varer mellem EU-medlemslande. Læs mere om retssagen her:
<http://article20legalchallenge.com/>
3. Der er igangsat en DS/EN (Dansk Standard/EuroNorm) standardiseringsproces, som vil danne baggrund for testprocedurer, produktstandardisering, CE-mærkning m.m. Denne standard bør være gældende for de produkter der via EU direktiv 2014/40/EU artikel 20 kan sælges lovligt i EU-medlemslandene.

Der kan kun reguleres for produkter der indeholder nikotin. For tomme genopfyldelige tanke, fordampere, batterier m.m. findes der allerede gældende dansk lovgivning og EU-lovgivning, med henblik på, hvilke materialer der må anvendes og mærkning af disse med CE-mærket – se fig. 3, i selve forslaget. For batterier gælder også kravene i RoHS-direktivet:

<http://www.epeat.net/documents/EPEATreferences/EURoHSDirective.pdf>

For nikotinholdige produkter med et nikotinindhold under en fastlagt grænse, skal disse ikke godkendes efter reglerne i lægemiddellovgivningen – iht. EU direktiv 2014/40/EU artikel 20, stk. 3, litra b.

For yderligere information har **DADAFO** den 04.02.2014 fremsendt en briefing ang. **“Hvad ved vi om e-damp”**, der kan downloades og læses på Folketingets hjemmeside:

<http://www.ft.dk/samling/20131/almDEL/suu/bilag/265/1332197.pdf>

Offentlig høring af alle parter

Inden selve lovgivningsprocessen for alvor igangsættes, vil vi opfordre Folketinget / Sundhedsministeren i samarbejde med de respektive udvalg – og ordførerne for de respektive partier i Folketinget – til i fællesskab at **afholde en offentlig høring**, hvor alle interessenter lige fra producenter, distributører, forhandlere, forbrugere, forbrugerorganisationer og div. patientforeninger kan blive hørt mht. deres bekymringer i forbindelse med lovgivningen og måden hvorpå vi som land vælger at regulere fremstilling, salg og brug af nikotinholdige produkter til fordampning.

Til denne høring skal indkaldes et bredt ekspertpanel, der består både af nationale og internationale eksperter, der via deres forskning besidder en viden, som er af stor betydning for lovgivningsprocessen. DADAFO skal gerne være behjælpelig med at udpege de personer, som vi mener p.t. besidder mest relevant viden.

Det værste der kan ske, er at en overregulering baseret på "følelser" og ikke konkret videnskab, kan medføre at færre rygere vil skifte tobaksprodukterne ud med de langt mindre skadelige alternativer. Her tænkes også specifikt på, at der i Sundhedsministeriets pressemeddelelse af den 21.02.2015 nævnes, at e-cigaretter/e-damp skal omfattes af "Loven om Røgfri Miljøer".

<http://www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Ministeren/2015/Februar/Forbud-mod-salg-om-e-cigaretter-til-born-paa-vej.aspx>

DADAFO er kraftigt imod at e-cigaretter/e-damp evt. skal omfattes af "Lov om Røgfri Miljøer", da der ikke er dokumentérbar risiko eller mistanke om nogen form for direkte fare forbundet med passiv damp. Stofferne der bliver frigivet ved udånding af restdamp, ligger langt under grænseværdierne for indåndingsluft i arbejdsmiljøloven, hvorfor det ikke virker som gennemtænkt at indføre et forbud imod damp på f.eks. arbejdspladser eller offentlige steder, ene og alene på baggrund at dampen "ligner røg".

Arbejdstilsynets "Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer":

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=136417>

DADAFO som forbrugerorganisation, sidder inde med en uhyre mængde viden omkring de produkter der p.t. anvendes mht. sikkerhed, effektivitet og kvalitet. Som forbrugerorganisation læser vi også med ang. de undersøgelser og kliniske tests der udføres, og følger med i mediedebatten på alle fronter.

DADAFO er i daglig kontakt med forbrugerorganisationerne fra de andre EU-medlemslande, og er i kontakt med førende forskere, eksperter og meningsdannere indenfor både tobak, nikotin og tobaksskadereduktion på ugentlig basis.

Vi vil igen anmode Sundhedsministeren om, at forslaget der sendes i høring også bliver fremsendt per mail til **DADAFO**s bestyrelse, til gennemlæsning og kommentering.

Vi stiller os gerne til rådighed for spørgsmål og deltagelse i en offentlig høring ang. lovforslaget, inden dets vedtagelse.

Dette følgebrev og de tre andre dokumenter der er nævnt under "vedlagte bilag" vil blive offentliggjort på vores hjemmeside, og vil også blive fremsendt til medierne via en pressemeddelelse.

Med venlig hilsen – på bestyrelsens vegne

Formand	Kim Dabelstein Petersen	formand@dadafo.dk	Tlf: 30 45 75 16
Næstformand	David Mackenhauer	naestformand@dadafo.dk	Tlf: 30 45 75 17
Kasserer	Peter Stigaard	kasserer@dadafo.dk	
Medlem	Hanne Hassel Nielsen	hanjo@dadafo.dk	
Medlem	Morten Rom	mr@dadafo.dk	

Vedlagte bilag inkl. denne følgeskrivelse:

020_2015.02.22_001_Følgebrev_Forslag til bekendtgørelse_DIREKTIV2014_40_EU.pdf

020_2015.02.22_002_Forslag til bekendtgørelse_DIREKTIV2014_40_EU.pdf

020_2015.02.22_003_Kommentering af TPD Artikel 20_DIREKTIV2014_40_EU.pdf

020_2015.02.22_004_Kommentering af lovgrundlag_DIREKTIV2014_40_EU.pdf

Uafhængighedserklæring/Interessekonflikter

DADAFO er en non-profit forbrugerorganisation, der arbejder for forbrugerne af e-damps interesser og levevilkår/livskvalitet – dvs. vi modtager INGEN støtte hverken fra tobaks-, medicinal- eller e-cigaretindustrien. Foreningen er som sådan økonomisk uafhængig.

DADAFO er drevet af en bestyrelse, valgt af foreningens medlemmer. Der indbetales årligt et kontingent på 120 kr. pr. medlem. Alle bestyrelsesmedlemmer og medlemmer i udvalg m.m. arbejder pro bono/frivilligt, uden nogen form for betaling for deres ydelser/indsats/arbejde.

Flere informationer om foreningen kan findes på www.dadafo.dk – eller ved at rette henvendelse til info@dadafo.dk